

***13. brodski simpozij o alkoholizmu, kockanju i
modernim ovisnostima – „Ovisnost izbliza -
slučajevi koji progovaraju“***

Slavonski Brod, 27. i 28. studenoga 2025. godine

KNJIGA SAŽETAKA

13. BRODSKI SIMPOZIJ O
ALKOHOLIZMU,
KOCKANJU I MODERNIM
OVISNOSTIMA

OVISNOST IZBLIZA, SLUČAJEVI KOJI PROGOVARAJU

27. I 28. 11. 2025.

NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO
BRODSKO-POSAVSKE
ŽUPANIJE, A.CESARCA 71,
SLAVONSKI BROD

MOŽETE PRIJAVITI SVOJE
SUDJELOVANJE PUTEM STRANICE:
WWW.BRODSKISIMPOZIJ.INFO

ROK ZA PRIJAVU SAŽETAKA: **9.11.2025.**
ROK ZA PRIJAVU SUDJELOVANJA: **16.11.2025.**

VESELIMO SE VAŠEM DOLASKU I SURADNJI!

**Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i
izvanbolničko liječenje ovisnosti NZZJZ BPŽ**

MF Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
MEDICINSKI FAKULTET OSIJEK

Organizatori:

NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

**Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko
liječenje ovisnosti**

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Medicinski fakultet Osijek, Katedra za javno zdravstvo

Brodsko-posavska županija

KNJIGA SAŽETAKA

Studenj, 2025.

ISSN 2623-6583

Voditelji Simpozija:

Naslovni izv.prof.prim.dr.sc. Ante Cvitković, dr. med.

Prof.dr.sc. Maja Miškulin, dr. med.

Senka Gabud Gjurčević, dr. med.

Stručni odbor:

Naslovni izv.prof.prim.dr.sc. Ante Cvitković, dr. med.

Prof.dr.sc. Maja Miškulin, dr. med.

Senka Gabud Gjurčević, dr. med.

Organizacijski odbor:

Naslovni izv.prof.prim.dr.sc. Ante Cvitković, dr. med.

Prof.dr.sc. Maja Miškulin, dr. med.

Senka Gabud Gjurčević, dr. med.

Tamara Brezičević, dipl. soc. radnica Ivana

Zovak, mag. psych.

Sara Vasilj, mag. psych.

Ljubica Bikčević, med. sestra

Marina Ošap, med. sestra

SADRŽAJ

BIOGRAFIJE POZVANIH PREDAVAČA

MAJA MIŠKULIN	16
ROBERT KOPAL.....	17
MARKO TOMIČEVIĆ	18
MARINA ROJNIĆ KUZMAN	19

POZVANA PREDAVANJA

1. KONZUMACIJA SREDSTAVA OVISNOSTI I NASILJE U INTIMNIM VEZAMA
STUDENTA.....16
2. UMJETNA INTELIGENCIJA: UZROCI, SIMPTOMI,
POSLJEDICE,DIJAGNOZA.....17
3. OVISNOST NOVOG DOBA – MLADI U DOBA PERIKRIZE.....18
4. OGRANIČAVANJE KORIŠETNJA MOBITELA I OSTALIH OBLIKA VIRTUALNE I
DIGITALNE KOMUNIKACIJE ZA VRIJEME BORAVKA U ŠKOLAMA.....19

USMENA IZLAGANJA

1. BILDAMO MIŠIĆE, A MOZAK?.....	21
2. KLASIFIKACIJA PSIHOTROPNIH LIJEKOVA PREMA WHO CC DSM ATC KLASIFIKACIJI.....	22
3. OVISNOST I NASILJE U ŽIVOTU ŽENA: ZAČARANI KRUG I PUT PREMA IZLAZU – PRIKAZ SLUČAJA IZ TREAPIJSKE ZAJEDNICE.....	23
4. PRISUSTVO ZLOUPORABE PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI I AGRESIVNO PONAŠANJE KOD HOSPITALNO LIJEČENIH ADOLESCENATA NA ODJELJENJU DJEČJE I ADOLESCENTNE PSIHIJATRIJE.....	24
5. OVISNOSTI, SIGITALIZACIJA, NASILJE I IZGRADNJA MREŽE PODRŠKE: VARTIM KAO MODEL USPJEŠNE MEĐUSEKTORSKE SURADNJE U PREVENCIJI PROBLEMA U PONAŠANJU.....	26
6. ZBRINJAVANJE OVISNIKA U DJELATNOSTI IZVANBOLNIČKE HITNE MEDICINE KAO IZAZOV U RADU – PRIKAZ SLUČAJA.....	28
7. PET MITOVA O DIGITALNOJ TEHNOLOGIJI.....	29
8. VEJPANJE.....	30

POSTER PREZENTACIJE

1. UTJECAJ PRUŽANJA PSIHOSOCIJALNE PODRŠKE
NEFORMALNIM NJEGOVATELJIMA OSOBA STARIJE ŽIVOTNE
DOBI S RAZVIJENOM OVISNOŠĆU O ALKOHOLU NA DOŽIVLJAJ
KVALITETE ŽIVOTA.....32
2. OD OTPORA DO OPORAVKA:
SAVJETODAVNI TRETMAN MLADOG STUDENTA S ISKUSTVOM
KONZUMACIJE MARIHUANE.....33
3. KOLIKO NAS SPAJA, A KOLIKO RAZDVAJA EKRAN?.....34
4. ULOGA VODITELJA MJERE OBITELJSKO-PRAVNE ZAŠTITE U
TRETMANU ALKOHOLIZMA RODITELJA: PRIKAZ SLUČAJEVA
MAJKI OVISNICA I ISHODI ZA DJECU.....35

BIOGRAFIJE POZVANIH PREDAVAČA

Prof. dr. sc. MAJA MIŠKULIN, redovita profesorica u trajnom izboru

Katedra za javno zdravstvo

Medicinski fakultet Osijek

Sveučilište u Osijeku

Prof. dr. sc. Maja Miškulin zaposlena je kao redovita profesorica u trajnom izboru u Katedri za javno zdravstvo Medicinskog fakulteta Osijek (MEFOS), Sveučilišta u Osijeku. Diplomirala je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Studij medicine u Osijeku 2001. godine.

Doktorsku disertaciju obranila je 2006. godine na MEFOS-u.

Specijalizaciju iz Epidemiologije završila je 2007. godine, a užu specijalizaciju iz Zdravstvene ekologije 2009. godine. U razdoblju od 2014. do 2020. godine obnašala je dužnost Predsjednice Katedre za javno zdravstvo, a od 2014. do 2017. godine i dužnost Prodekana za poslijediplomske studije MEFOS-a. U razdoblju od 2001. do 2013. godine radila je i u Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije gdje je u razdoblju od 2010. do 2013. godine obnašala dužnost Pomoćnika ravnatelja za kvalitetu zdravstvene zaštite. Stručno se usavršavala na *Centre for Health Promotion, University of Toronto*, Toronto, Kanada (2003. godina); *London School of Hygiene and Tropical Medicine and the Centre for Health Management, Tanaka Business School, Imperial College London, University of London*, London, Ujedinjeno Kraljevstvo (2005. godina); *L'Ecole nationale de la santé publique*, Rennes, Francuska (2006. godina); *Telford College of Arts and Technology*, Telford, Ujedinjeno Kraljevstvo (2010. godina) te *Center for International Rural and Environmental Health, College of Public Health, University of Iowa*, Iowa, Iowa City, SAD (2009. i 2011. godina). Kao gostujući nastavnik u sklopu ERASMUS+ programa mobilnosti održavala je nastavu na *Lithuanian University of Health Sciences, Faculty of Public Health*, Kaunas, Litva, (2019., 2022. i 2023. godine), *University of Szeged, Faculty of Medicine*, Szeged, Mađarska, (2019. godine) te *University of Malta*, Msida, Malta (2024. godine). Članica je uređivačkih odbora časopisa *Journal of Health Sciences*, *SEEMEDJ*, *Hrana u zdravlju i bolesti* te gost-urednik posebnog broja časopisa *Nutrients*. Šire područje njezinog znanstveno-stručnog interesa je javno zdravstvo.

Njezini radovi dostupni su putem poveznice:

<https://scholar.google.com/citations?user=-QSAEucAAAAJ&hl=en&oi=ao>

Izv. prof. dr. sc. ROBERT KOPAL, viši znanstveni suradnik i profesor stručnog studija u trajnom izboru

Sveučilište Algebra Bernays

Obrazovanje/edukacija/znanost – voditelj Zavoda za kreativnost i kritičko mišljenje, Sveučilište Algebra Bernays; **prethodno iskustvo uključuje:** predsjednik Uprave veleučilišta Effectus; dekan Visokog učilišta Effectus; prodekan za R&D na Visokom učilištu Algebra te voditelj diplomskih studija Digitalni marketing (Digital Marketing) i Podatkovni smjer (Data Science); prodekan za nastavu na Visokoj poslovnoj školi Libertas; nastavnik u srednjoj školi; predavač i gost predavač na više visokih učilišta u RH i inozemstvu te na programu CROMA EduCare (Hrvatsko udruženje menadžera i poduzetnika); dobitnik Povelje Zbora veleučilišta za posebne zasluge i trajan doprinos razvoju stručnih studija u Republici Hrvatskoj, 2023.; objavio 14 knjiga u RH i inozemstvu (Analitički menadžment, Ekonomska analiza međunarodnog terorizma; Teorija igara; Analiza (socijalnih) mreža i dr.); autor više poglavlja u knjigama te 80+ stručnih i znanstvenih radova u RH i inozemstvu; voditelj i predavač na više stotina poslovnih i analitičkih radionica u RH i inozemstvu (trenirao sigurnosne i obavještajne službenike 11 država); izvršni urednik u časopisu International Journal of Digital Technology and Economy te član uredništva u International Journal of Economics & Management Sciences; član Znanstvenog savjeta HUMS-a; izlagao na mnogim domaćim i međunarodnim konferencijama...

Privatni/realni sektor –CEO/Chief Science Officer @R&d. Resilient by design, Chief Science Officer @SeaCras (Svjetski ekonomski forum – WEF uvrstio je AI start-up SeaCras među top najbolje svjetske inovatore u području održivosti plave ekonomije kao dio Regenerative Blue Economy Challenge inicijative!); član HUP Koordinacije za umjetnu inteligenciju; **prethodno iskustvo uključuje:** izvršni direktor za istraživanje i razvoj u Tokić d.o.o.; savjetnik Uprave – Tokić d.o.o.; savjetnik Uprave IN2 Grupe za R&D/znanstveni savjetnik; suosnivač i Chief Science Officer u IN2data; član nacionalnog tima RH – Europski Big Data Hackathon 2017. koji je osvojio 1. mjesto...

Državna uprava/javni sektor –posebni savjetnik predsjednika Vlade RH za nacionalnu sigurnost te član Povjerenstva za etičnu primjenu digitalnih tehnologija i umjetne inteligencije (CARNET); **prethodno iskustvo uključuje:** državni tajnik MUP-a RH; glavni obavještajni analitičar MUP-a RH (iznimno promaknuće u najviše inspektorsko zvanje glavnog

policijskog inspektora, godišnja nagrada MUP-a RH); viši menadžer u POA-i i SOA-i; dizajnirao nekoliko specijaliziranih informacijskih sustava; certificirani trener obavještajne analitike i analitičkog SW; 20+ certifikata; član IALEIA-e i BDVA; sudjelovao i vodio više nacionalnih i međunarodnih analitičkih projekata (Head of PIU & Key Expert: "CARDS Twinning project: Criminal Intelligence System, Phase 1&2" i Project Liaison Officer na UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime), projekt "Strengthening of Capacities for Collection and Analysis of Criminal Intelligence in South-eastern Europe" i dr.); član Nacionalnog vijeća za kibernetičku sigurnost; član Matičnog povjerenstva za društvene znanosti; član Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala...

Polymathic ekspert u područjima: umjetna inteligencija & data science; obrazovanje; kreativnost & inovativnost; teorija igara; bihevioralna ekonomija; analiza socijalnih mreža & socijalna fizika; kritičko mišljenje; klimatske promjene & klimatska sigurnost;; problem solving & decision making; intelligence analysis; cyber security; people & technology.

Posebne vještine: nositelj crnog pojasa 2. dan u klasičnom karateu.

Novije objavljene knjige autora Kopal/Korkut: "Analitički menadžment" (dvije nagrade) te "Obavještajna analitika-primjena u nacionalnoj i korporativnoj sigurnosti" (nagrada HUMS-a za najbolju knjigu iz područja sigurnosti).

MARKO TOMIČEVIĆ, dr. med. spec. psihijatrije, subspecijalist dječje i adolescentne psihijatrije

KBC Dubrava, Zagreb

Klinika za psihijatriju

Medicinski fakultet završio na MEF-u u Zagrebu. Od 2005. do 2014. godine radio kao liječnik u OB "Dr. Josip Benčević" u Slavonskom Brodu. Specijalizirao psihijatriju u KBC-u Rebro od 2008. do 2012. god. kada postaje specijalist psihijatrije. Od 2015. do 2020. god. radi u NPB "Dr Ivan Barbot" u Popovači gdje je bio voditelj Poliklinike za dječju i adolescentnu psihijatriju sa dnevnom bolnicom. Od 2016. do 2018. god. polaze užu specijalizaciju iz dječje i adolescentne psihijatrije u KBC-u Rebro te postaje subspecijalist iz tog područja čime se i dalje uglavnom bavim.

Aktivan je član Hrvatskog psihijatrijskog društva te je od 2016. do 2018. bio predsjednik Sekcije mladih psihijatara HPD-a. Organizirao je niz radionica i tečajeva na kongresima i drugdje.

Polazio je edukacije iz transakcijske analize, psihodinamskih psihoterapija, sistemske obiteljske psihoterapije i hipnoterapije. Njegovo uže zanimanje je integrativna primjena psihoterapije i socioterapije u širem smislu.

Otac je dvoje djece, a u slobodno vrijeme piše eseje, poeziju i amaterski sklada modernu glazbu.

Izv. prof. dr. sc. MARINA ROJNIĆ KUZMAN, dr. med. spec. psihijatrije

KBC Zagreb

Klinika za psihijatriju

Zaposlena na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i Kliničkom bolničkom centru Zagreb, Klinika za psihijatriju i psihološku medicinu; psihoterapeut s edukacijom iz systemske i obiteljske terapije. Voditelj je nekoliko međunarodnih projekata u području mentalnog zdravlja i mentalnog zdravlja u zajednici, koautor više od 100 znanstvenih radova

Trenutno je voditelj, nacionalni koordinator projekta EU-PROMENS (EU program za razmjenu, umrežavanje i razvoj vještina u području mentalnog zdravlja, 2024.–2026.).

Član je užeg Izvršnog odbora Europskog psihijatrijskog udruženja (EPA) (2017.–), član Upravnog odbora Hrvatskog psihijatrijskog društva; bivši predsjednik Europske federacije specijalizanata psihijatrije (2008.–2011.); predsjednik i osnivač Sekcije mladih psihijatara i specijalizanata Hrvatskog psihijatrijskog društva (2005.–2009.).

Unatrag 4 godine obnaša dužnost predsjednice Povjerenstva za Povjerenstva za prevenciju i suzbijanje zlouporabe droga te drugih oblika ovisnosti Grada Zagreba.

POZVANA PREDAVANJA

1.

„Konzumacija sredstava ovisnosti i nasilje u intimnim vezama studenata“

MAJA MIŠKULIN

Katedra za javno zdravstvo

Medicinski fakultet Osijek

Sveučilište u Osijeku

Kontakt: miskulin.maja@gmail.com

Nasilje u intimnim vezama mladih aktualna je tema i predstavlja značajan društveni i javnozdravstveni izazov. Recentna istraživanja ukazuju na sve veću prevalenciju svih oblika nasilja, od onog verbalnog i psihičkog pa sve do težih oblika fizičkog i seksualnog nasilja. Prema dostupnim podacima jedan od najznačajnijih rizičnih čimbenika za pojavu spomenutih oblika nasilja u intimnim vezama mladih je konzumacija alkohola i psihoaktivnih tvari. Istraživanja u svijetu pokazuju kako je općenito veća pojavnost nasilja pod utjecajem ovih supstanci što predstavlja rastući javnozdravstveni izazov. Studenti su posebno rizična subpopulacija mladih kako za konzumaciju sredstava ovisnosti tako i za pojavnost nasilja u intimnim vezama. Zbog svega navedenog je izuzetno važno provoditi istraživanja u populaciji studenata kako bi se na vrijeme identificirali ranjivi pojedinci te ranom intervencijom uspješno spriječile sve neželjene posljedice konzumacije sredstava ovisnosti uključivši i s njima povezanu pojavnost nasilja u intimnim vezama studenata.

2.

„Umjetna inteligencija: uzroci, simptomi, posljedice, dijagnoza?“

ROBERT KOPAL

Sveučilište Algebra Bernays

Kontakt: rkopal@effectus.com.hr

- Prikaz: Globalni trendovi razvoja i potencijal AI
- RH podaci: Percepcija umjetne inteligencije u RH (2023., 2024., 2025.) – trendovi/transverzalno istraživanje
- RH podaci: AI, mentalno zdravlje i Gen Z (2025.)
- Globalni i EU podaci: AI povezani rizici i sigurnost

3.

„Ovisnosti novoga doba – mladi u doba permakrize”

MARKO TOMIČEVIĆ

Klinička bolnica Dubrava

Klinika za psihijatriju

Kontakt: marko.tom77@gmail.com

Cijeli niz nepovoljnih događaja na svjetskoj sceni ukazao je da živimo u doba kada je dosta čimbenika rizika za razvoj mentalnih poremećaja u porastu i kao da se tomu ne može nazrijeti kraj. Uz to, djeci i mladim ljudima se nudi pregršt novih, uglavnom digitalnih načina kako si mogu strukturirati vrijeme. Poznato je da mnoge digitalne opcije kao što su video igre, bivanje na društvenim mrežama, *online* igre na sreću i sl., mogu uzrokovati ovisnosti u pravom smislu te riječi. No, kako ostati mentalno zdrav u tom svijetu gdje su sve te opcije ne samo ponuđene, nego i korisne i poželjne sa strane današnjeg društveno očekivanog ponašanja. Pokušati ćemo dati odgovore na ta pitanja.

4.

„Ograničavanje korištenja mobitela i ostalih oblika virtualne i digitalne komunikacije za vrijeme boravka u školama“

MARINA ROJNIĆ KUZMAN

Klinička bolnica Zagreb

Klinka za psihijatriju

Kontakt: mrojnic@gmail.com

Povjerenstvo Grada Zagreba za prevenciju i suzbijanje zlouporabe droga te drugih oblika ovisnosti jer u siječnju 2025. godine donijelo preporuke modela za uvođenje ograničavanja korištenja mobitela za vrijeme boravka u osnovnim školama Grada Zagreba. Preporuke je prije početka ove akademske godine Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade Grada Zagreba uputilo svim osnovnim školama u gradu. U radu će biti prikazana situacijska analiza na području Grada Zagrebu, pripremne radnje, te postupak donošenja preporuka, kao i prijedlog uspješne implementacije mjera kroz praktične primjere.

USMENA IZLAGANJA

1.

„Bildamo mišiće, a ne mozak“

MARIJA KRIBL

UVOD: Mikrobiota definira se kao zbroj svih mikroorganizama unutar tijela i na tijelu. U crijevima živi otprilike 1000 bakterija koje nose 100 000 gena, a teže oko 2 kg. RAZRADA: Funkcija crijevne mikrobiote je zaštita probavnog sustava od naseljavanja i kolonizacije patogenih mikroorganizama, sudjelovanje u regulaciji metabolizma ugljikohidrata, aminokiselina, lipida, u regulaciji pohrane energije i biosinteze esencijalnih vitamina. Današnji porast autoimunih bolesti poput Multiple skleroze, Mijastenije gravis, autoimune nefropatije, Alzheimerove i Parkinsonove bolesti, poremećaja raspoloženja, anksioznosti i neurorazvojnih poremećaja, povezuje se i s našim profilom crijevnih bakterija. Profil bakterija individualan je, a crijeva i mozak su međusobno povezani našim krvotokom. „Loša“ prehrana, prekomjerna upotreba antibiotika i stres utječu na mozak i imunosni sustav. Prva kolonizacija crijeva događa se već prilikom poroda. Carskim rezom zaobilazi se kolonizacija djetetova probavnog sustava. Hrana koju unosimo u organizam (jednostavni ugljikohidrati, procesuirana hrana) jedan je od glavnih čimbenika koji utječu na mikrobiotu. Profil mikrobiote utječe na funkcioniranje mozga. „Pogrešne“ bakterije mogu svoje toksine uzvodno „dopremiti“ do mozga putem živaca. Takozvani sindrom curenja crijeva može prouzročiti dolazak upalnih, potencijalno toksičnih tvari do mozga. Prekomjerna uporaba antibiotika (lijekovi), i „loše“ hrane oštećuje crijevnu mikrobiotu. ZAKLJUČAK: Danas možemo preventivno utjecati na profil bakterija, kako bi smanjili vjerojatnost da se dogode određene neurološke i mentalne bolesti, a možemo utjecati i na njihovo (iz)liječenje. Fizička aktivnost (45-minutno hodanja na danjem svijetlu), raznolika i zdrava prehrana, smanjenje uporabe vidljivih i „nevidljivih“ antibiotika te uporaba probiotika osigurati će nam „poželjne“ bakterije za mozak, a samim time i kvalitetniji, dugotrajniji i zdraviji život.

2.

„Klasifikacija psihotropnih lijekova prema WHO CC DSM ATC klasifikaciji“

GORAN PAVIĆ, IGOR IVIĆ HOFMAN

Uvod: Psihotropni lijekovi predstavljaju skupinu farmakoloških tvari koje djeluju na središnji živčani sustav i koriste se u liječenju psihičkih poremećaja, neuroloških bolesti i kronične boli. Široka je skupina farmakoloških tvari sa djelovanjem na središnji živčani sustav, a uključuje opće anestetike, narkoanalgetike, antiepileptike, antiparkinsonike, psiholeptike, psihoanaleptike te ostale lijekove koji djeluju na središnji živčani sustav uključujući lijekove za liječenje ovisnosti. Njihova klasifikacija prema ATC sustavu omogućuje standardizaciju i jasnu farmakološku podjelu, a ključna je i za racionalnu terapiju, sigurnost pacijenata i standardizaciju stručne komunikacije među zdravstvenim stručnjacima. Cilj rada: Cilj ovog rada je prikazati sveobuhvatnu klasifikaciju psihotropnih lijekova, uključujući opće anestetike, narkoanalgetike, antiepileptike, antiparkinsonike, psiholeptike, psihoanaleptike te lijekove za liječenje ovisnosti, prema ATC (Anatomical Therapeutic Chemical) sustavu, s naglaskom na generička imena i pripadajuće ATC šifre. Metoda rada: Metoda rada obuhvatila je sustavno prikupljanje podataka iz relevantnih farmakoloških baza, službenih ATC klasifikacija i stručne literature. Lijekovi su kategorizirani po glavnim skupinama (N01, N02, N03, N04, N05, N06, N07) i podskupinama, uz navođenje ATC šifre i generičkog naziva, s naglaskom na praktičnu primjenu u kliničkoj praksi. Rezultati: Prikazana klasifikacija obuhvaća opće anestetike, narkoanalgetike, antiepileptike, antiparkinsonike, psiholeptike, psihoanaleptike te ostale lijekove koji djeluju na središnji živčani sustav uključujući lijekove za liječenje ovisnosti. Hijerarhijski raspored po skupinama omogućuje jasan pregled i jednostavno pretraživanje po ATC kodovima. Razrada do podskupinama omogućuje detaljniji pregled terapijskih mogućnosti i farmakoloških specifičnosti. Zaključak: Prikazana klasifikacija psihotropnih predstavlja praktičan i standardiziran alat za farmaceute i liječnike, olakšava racionalnu terapiju, edukaciju i sigurnu primjenu psihotropnih lijekova u kliničkoj praksi.

3.

„Ovisnost i nasilje u životu žena: začarani krug i put prema izlazu – prikaz slučaja iz terapijske zajednice“

DRAGANA MANDIĆ SUBOTIĆ, LEONA DITRIH

Tema prezentacije bavi se složenim međuodnosom ovisnosti i nasilja u životu žena, kroz prikaz slučaja korisnice koja je preko deset godina živjela u začaranom krugu ovisnosti, psihičkog i fizičkog nasilja te socijalne izolacije. Analizira se kako trauma iz obiteljskog okruženja, obrasci nasilja i rodne uloge oblikuju put prema ovisnosti te otežavaju izlazak iz nasilnih odnosa. Prikazom primjera dobre prakse iz rada terapijske zajednice, naglasak se stavlja na važnost integriranog i rodno osjetljivog pristupa u tretmanu žena. U programu su objedinjene metode liječenja ovisnosti i podrške žrtvama nasilja, uz uvažavanje individualne dinamike traume, osjećaja krivnje i specifičnih potreba žena (sigurnost, emocionalna stabilizacija, majčinstvo, ekonomsko osnaživanje). Iskustvo pokazuje da je dugoročni oporavak moguć tek kada se žena osnaži da prepozna i prekine obrasce nasilja, razvije zdrave mehanizme suočavanja te uspostavi osjećaj kontrole nad vlastitim životom. Ovakvi programi potvrđuju važnost povezivanja zdravstvenih, socijalnih i sigurnosnih sustava kako bi žene s iskustvom nasilja i ovisnosti dobile cjelovitu, kontinuiranu podršku.

4.

„Prisustvo zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i agresivnog ponašanja kod hospitalno liječenih adolescenata na Odjeljenju dječije i adolescentne psihijatrije - UKC Tuzla“

MIRALEM MEŠANOVIĆ, NERMINA KRAVIĆ, JASMIN HAMIDOVIĆ,
EMIR PRLJAČA, ANEL BRIGIĆ

Uvod: Zloupotreba psihoaktivnih supstanci i agresivno ponašanje u periodu adolescencije je sve veći zdravstveni i socijalni problem, uzrok morbiditeta i visoke stope korištenja multisektorijskih resursa. Tokom ovog perioda multifaktorijski uticaj kao i dostupnost psihoaktivnih supstanci pogoduju nastanku mentalnih poremećaja i potrebu za hospitalnim liječenjem. Zloupotreba psihoaktivnih supstanci povećava rizik za pojavu mentalnih poremećaja ali isto tako može se javiti u komorbiditetu, što predstavlja izazov u procesu dijagnosticiranja i liječenja. Impulsi vode porijeklo iz nagonskog dijela ličnosti, cilj im je ostvarivanje nagrade, ugone i mogu dovesti do impulzivnog ponašanja, koje često susrećemo kod mentalnih poremećaja, posebno kod poremećaja upotrebe supstanci koji se mogu smatrati prelazom iz pojačane impulsivnosti u pojačanu kompulzivnost. Deficiti u inhibiciji akcije, čekanju, odbacivanju odgode i donošenju odluka povezanih s rizikom nalaze se u različitim populacijama pogođenim poremećajima upotrebe supstanci, a neki od ovih deficita prethode početku patološkog uzimanja droga. Impulsivnost, kompulsivnost, rizično i agresivno ponašanje značajan su razlog hospitalnog liječenja. Cilj: Odrediti vrstu i učestalost zloupotrebe psihoaktivnih supstanci, demografske karakteristike - spol, dob; agresivnost i vrstu agresivnosti, komorbiditet kod adolescenata liječenih u periodu 29.10.2023.-30.06.2025. godine na Odjeljenju dječije i adolescentne psihijatrije Univerzitetsko-kliničkog centra (UKC) u Tuzli. Metode: Retrospektivno istraživanje, korištena je dokumentacija Odjeljenja dječije i adolescentne psihijatrije UKC Tuzla. Rezultati: Istraživanje je pokazalo da zloupotreba psihoaktivnih supstanci (PAS) je značajno prisutna kod adolescenata liječenih na Odjeljenju dječije i adolescentne psihijatrije UKC Tuzla, od ukupno 37 hospitaliziranih pacijenata 13 (35,14%) je koristilo psihoaktivne supstance. Najveći broj adolescenata hospitalno liječenih zbog zloupotrebe PAS je prvi puta hospitaliziran (69,2%); ženskog spola (69,2%); prosječne

starosti 15,38 godina, sa rasponom starosti od 13. do 17. godina. Od ukupnog broja hospitalizirano liječenih adolescenata zbog zloupotrebe PAS najveći broj je uzimao cigarete (69,2%), kanabinoide (38,5%), alkohol (38,5%), benzodiazepine (38,5%), amfetamin (27,1%) a manji broj snus (15,4%), energetska pića (15,4%), opijate (7,7%) i buprenorfin (7,7%); najčešća komorbiditetna oboljenja prisutna sa zloupotrebom PAS su: Emocionalno nestabilni poremećaj ličnosti F60.3 (61,5%), Poremećaji ponašanja F91 (46,2%), Miješani poremećaji ponašanja i emocija F92 (30,8%), i Namjerno samopovređivanje oštrim predmetom X78 (15,4%). Agresivno ponašanje je prisutno u ukupnom uzorku sa 32,4%, kod adolescenata sa zloupotrebom PAS sa 92,3% - fizičko i verbalno 38,5%, fizičko 30,8% i verbalno 23,1%, odsutvo agresivnog ponašanja je prisutno kod 7,7% adolescenata. Zaključak: Zloupotreba psihoaktivnih supstanci i agresivno ponašanje je značajno prisutna kod hospitalno liječenih adolescenata, najmlađe liječeni adolescenti su imali 13 godina starosti što govori u prilog da se dobna struktura adolescenata koji zloupotrebljavaju psihoaktivne supstance pomijera prema mlađoj životnoj dobi. Među psihoaktivnim supstancama koje se zloupotrebljavaju javljaju se snus i energetska pića. Agresivnost je značajno prisutna i jedan od bitnih razloga hospitalizacije adolescenata sa zloupotrebom PAS. Neophodnost preventivnih programa je od značaja za prevenciju agresivnog ponašanja i zloupotrebe psihoaktivnih supstanci.

5.

„Ovisnosti, digitalizacija, nasilje i izgradnja mreže podrške: VARtim kao model uspješne međusektorske suradnje u prevenciji problema u ponašanju“

TEODOR SABOLIĆ

Digitalno doba donosi goleme mogućnosti, ali i značajne izazove u radu s djecom i mladima s problemima u ponašanju. U Centru za pružanje usluga u zajednici Varaždin, prepoznajući dvosjekli mač moderne tehnologije i njezinu povezanost s modernim ovisnostima, fokusirali smo se na razvoj proaktivnih rješenja. Ovo izlaganje polazi od kritičnog prikaza slučaja iz prakse, naglašavajući opasnost izostanka pravovremene međusektorske reakcije na višestruke rizike. Prikaz slučaja opisuje cyberbullying djevojčice u osjetljivoj obiteljskoj situaciji. Njezina prijava nasilja u školi ostaje bez adekvatnog institucionalnog odgovora. Izostanak zaštite dovodi do nekontrolirane eskalacije: brat djevojčice, koji je i sam rizična mlada osoba s problemom učestalog konzumiranja marihuane i impulzivnim reakcijama, preuzima "pravdu" u svoje ruke i fizički napada počinitelja, a koji događaj snimaju druga djeca. Ovaj lanac događaja ilustrira da neodgovaranje na jednu krizu (cyberbullying) može aktivirati drugu, posebice uz prisustvo rizičnih ponašanja vezanih uz ovisnosti, složeniju krizu, uvodeći veći broj djece u sustav zbog nepoželjnog ponašanja. Centralna poruka izlaganja je da se negativni utjecaji ekranizacije i rizici nasilja i ovisnosti mogu učinkovito transformirati u prilike za rast kroz koordinirano djelovanje. Kroz izlaganje predstavljamo VARtim – Varaždinski tim za podršku djeci, mladima i obiteljima, osnovan u lipnju 2025. godine, kao inovativan i učinkovit model umrežavanja i suradnje ključnih aktera (škole, Hrvatski zavod za socijalni rad, Centar, Opća bolnica Varaždin, HZJZ, HZZ, OC, OCD). VARtim kroz aktivnosti koje potiču međuresornu suradnju i zajedničko djelovanje za cilj ima usklađivanje djelovanja različitih institucija i struka, omogućuje razmjenu informacija i zajedničko planiranje intervencija, osigurava pravovremenu i cjelovitu podršku, smanjuje preklapanje usluga i povećava učinkovitost, a strukturirana suradnja i bolja koordinacija sudionika dovode do pravovremenih, bržih reakcije te povećanja kvalitete intervencija. Zaključno, kroz jačanje međuresorne suradnje, kontinuiranu edukaciju i podršku stručnjaka te zajednički

planiranim aktivnostima prevencije i intervencije, izazove digitalne ere te raznih problema u ponašanju i teškoća mentalnog zdravlja možemo pretvoriti u uspjeh uz podršku zajednice.

6.

„Zbrinjavanje ovisnika u djelatnosti izvanbolničke hitne medicine kao izazov u radu – prikaz slučaja“

KARLO PETOŠIĆ

Predoziranja su čest problem s kojim se susreću djelatnici hitne medicinske službe. U svijetu, pa tako i u Hrvatskoj, bilježi se porast konzumacije droga. Akutna predoziranja i trovanja, koja zbrinjava izvanbolnička hitna medicina, nije uvijek moguće jasno definirati prema uzroku, jer često nije moguće dobiti relevantne podatke. Osnova postupanja jest zbrinjavanje prema principu ABCDE, pa je ono najčešće suportivno, osim u slučajevima kada se zna o kojoj se točno supstanci radi i kada je moguće primijeniti specifični antidot. Procjenjuje se da se oko 30 % osoba izloženih toksičnim agensima obrađuje u zdravstvenim ustanovama. Glavni cilj ovog rada jest prikazati, na temelju stvarnog slučaja, kako izgleda pristup medicinskih djelatnika kroz algoritme postupanja – od zaprimanja poziva, dolaska tima na teren, procjene sigurnosti, procjene stanja svijesti, ABCDE pregleda, liječenja i diferencijalne dijagnoze – ali i izazove s kojima se djelatnici izvanbolničke hitne medicine susreću u praksi. Također je važno naglasiti da su ovisnici često vrlo kreativni u zadovoljavanju svoje ovisnosti te nerijetko imaju domišljate načine kojima pokušavaju nadmudriti zdravstveni sustav. To otvara prostor za medicinske djelatnike da, kroz razmjenu iskustava, pruže podršku kolegama i pacijentima te svojim pravilnicima i hodogramima postupanja onemoguće ovisnicima pristup tvarima koje su predmet njihove ovisnosti.

7.

„Pet mitova o digitalnoj tehnologiji“

ALMA ČAKMAZOVIĆ

Moderne ovisnosti i problematična upotreba digitalne tehnologije postaju rastuće javnozdravstveno pitanje. Za razliku od ostalih ovisnosti koje se dugo proučavaju, a znanja o njima akumuliraju, tempo kojim se digitalna tehnologija razvija čini ju pokretnom metom za proučavanje. Znanost je po pitanju razumijevanja učinaka i upotrebe digitalne tehnologije pritom u nepovoljnijoj poziciji u odnosu na tehnološku industriju, pa smo kao društvo podložniji usvajanju mitova o digitalnoj tehnologiji. U ovom se izlaganju osvrćemo na neke od njih: “pametni telefon je telefon”, “tehnologija je neutralna”, “umjetna inteligencija je alat”, “upotrebu digitalne tehnologije kontrolira korisnik” te “društvene mreže su besplatne”.

8.

„Vejpanje“

MARTINA ORŠULIĆ, VESNA ORŠULIĆ

Elektroničke cigarete i njihova regulacija te učinci na zdravlje Zakonski okvir: Elektronička cigareta definira se kao uređaj koji stvara paru s nikotinom za udisanje. Može biti potrošna ili punjiva. Zakon propisuje da: tekućine s nikotinom smiju biti u spremnicima do 10 ml, a ulošci do 2 ml, sadržaj nikotina ne smije prelaziti 20 mg/ml, nikotin mora biti visoke čistoće, bez zabranjenih aditiva, uređaji moraju biti sigurni, osobito za djecu, zabranjeno je oglašavanje, sponzoriranje, internetska prodaja i prodaja maloljetnima. Upotreba i percepcija: Uporaba e-cigareta naglo raste, posebno među mladima. Iako se promoviraju kao zdravija alternativa i pomoć pri prestanku pušenja, dokazi o njihovoj učinkovitosti su neujednačeni, a sve više istraživanja ukazuje na štetne učinke. Istraživanja pokazuju: Većina korisnika smatra e-cigarete manje štetnima od običnih, ali ipak opasnima. Mnogi korisnici ne prestaju pušiti, već kombiniraju obje vrste cigareta. Mladi često koriste e-cigarete zbog društvene prihvatljivosti, izgleda i okusa, a ne zbog prestanka pušenja. E-cigarete su postale dio mladenačke supkulture i simbol društvene pripadnosti. Postoji zabrinjavajuće neznanje o sastavu tekućina i zdravstvenim rizicima. Zdravstveni rizici: E-cigarete sadrže toksične metale i kemikalije koje mogu oštetiti dišni sustav. Godine 2019. zabilježena je epidemija EVALI – teških ozljeda pluća povezanih s vapingom. Dugoročni učinci vapinga još nisu poznati, no postoje dokazi o respiratornim i sistemskim bolestima. Rizici rastu kod kombinirane upotrebe (nikotin, THC, marihuana). Regulacija u Sloveniji i Hrvatskoj: Od 2024. uvedene su strože mjere – zabrana aroma (uključujući mentol), pooštrene kontrole i zabrana pušačkih soba do 2025. Cilj je smanjiti uporabu među djecom i adolescentima. Unatoč tome, duhanska industrija i dalje plasira nove nikotinske proizvode kako bi zadržala tržište. Zaključak: E-cigarete nisu bezopasne i mogu izazvati ozbiljne zdravstvene posljedice. Njihova uloga u prestanku pušenja je kontroverzna. Potrebne su nacionalne smjernice i edukacija javnosti o rizicima, posebno među mladima. Vizualna privlačnost i marketing doprinose njihovoj popularnosti unatoč rizicima.

POSTER PREZENTACIJE

1.

„Utjecaj pružanja psihosocijalne podrške neformalnim negovateljima osoba starije životne dobi s razvijenom ovisnošću o alkoholu na doživljaj kvalitete života“

DAŠA POREDOŠ LAVOR, DINO SIVIĆ

U ovom radu prikazat ćemo sažete rezultate primjene Skale kvalitete života MANSA koju su neformalni negovatelji (supružnici, partneri) osoba starije životne dobi s razvijenom ovisnošću o alkoholu ispunjavali na početku uključivanja u program pružanja psihosocijalne podrške u vidu individualnog emocionalnog osnaživanja prilagodbenih kapaciteta za život u sadašnjosti i budućnosti putem razgovora, te nakon šest mjeseci pružanja iste. Ovo kratko istraživanje provedeno je tijekom 2025. godine u raznim područjima Sisačko-moslavačke županije. U popunjavanju Skale MANSA sudjelovalo je 45 neformalnih negovatelja, znatno više žena (supruga, partnerica) nego muškaraca (supruga, partnera), a prosječna dob ispitanika bila je 78 godina. Iz dobivenih rezultata je vidljivo da su se usluge psihosocijalne podrške pozitivno reflektirale na samo-procenu kvalitete života osoba neformalnih negovatelja koje vode pretežitu brigu o osobama starije životne dobi s razvijenom ovisnošću o alkoholu – osobito na česticama zadovoljstva svojim životom u sadašnjosti, kvalitetom i brojem prijateljstava, te zadovoljstvom odnosima s članovima obitelji. Ova aktivnosti proizašla je iz provedbe Programa SuPER – susreti podrške, edukacije i relaksacije koja je dio dvogodišnjih programa usmjerenih unaprjeđenju kvalitete života i zaštiti prava starijih osoba za 2025. i 2026. godinu Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Prioritetno područje: P3 Osiguravanje podrške neformalnim negovateljima i starijim osobama kojima neformalni negovatelji pružaju dugotrajnu skrb. Korisnik / nositelj Programa je Građanska inicijativa „Moj grad Sisak“. Partner na Programu je Udruga umirovljenika unutarnjih poslova Grada Siska i Sisačko-moslavačke županije.

2.

„Od otpora do oporavka: Savjetodavni tretman mladog studenta s iskustvom konzumacije marihuane“

JELENA ŽUNIĆ, MARIJA KUŠAN JUKIĆ

Prikazan je uspješan primjer savjetodavnog tretmana mladog studenta koji je upućen na savjetodavni tretman zbog posjedovanja marihuane. Tretman je proveden u okviru zaštitne mjere Prekršajnog suda, a trajao je pet mjeseci. U početku je klijent pokazivao otpor i nemotiviranost, no kroz strukturirani savjetodavni rad, redovito praćenje i podršku, postupno je razvio odnos povjerenja, uspostavio apstinenciju te razvio kritičan stav prema konzumaciji psihoaktivnih tvari. Tijekom tretmana obavljeno je 12 savjetodavnih razgovora, 2 psihijatrijska pregleda i 14 testiranja urina, od kojih su posljednjih 12 bili negativni na THC. Tretman je zaključen kao uspješan, a klijent je pokazao visok stupanj osobne odgovornosti i motivacije za održavanje apstinencije.

3.

„Koliko nas spaja, a koliko razdvaja ekran?“

TAMARA BREZIČEVIĆ

Digitalni mediji postali su ključan dio svakodnevice djece i obitelji, donoseći brojne mogućnosti za učenje, zabavu i međusobno povezivanje. Istovremeno, sve se češće postavlja pitanje koliko ekrani doprinose kvaliteti odnosa, a koliko narušavaju bliskost i emocionalnu prisutnost. Cilj ovog anketnog istraživanja bio je ispitati stavove sudionika o tome u kojoj mjeri digitalni mediji spajaju članove obitelji te u kojim situacijama dovode do udaljavanja i smanjenog kontakta licem u lice. Anketiranje je obuhvatilo pitanja o učestalosti i svrsi korištenja ekrana, zajedničkim obiteljskim navikama, načinu komunikacije te percepciji pozitivnih i negativnih učinaka digitalnih sadržaja na odnose. Sudionicima je omogućeno i opisivanje konkretnih situacija iz svakodnevnog života u kojima je vidljivo da ekrani mogu biti alat povezivanja, ali i izvor distrakcije, prekida komunikacije ili emocionalnog udaljavanja. Kako bi se dobiveni nalazi ilustrirali u praksi, poster uključuje i kratak prikaz slučaja djeteta školske dobi kod kojeg je učestalo i nekritičko korištenje ekrana dovelo do poteškoća u govoru, koncentraciji, smanjenoj motivaciji za igru i slabijoj socijalnoj uključenosti. Prikaz slučaja pruža podlogu za stručnu refleksiju o ranim oblicima ekranizma i važnosti pravovremene podrške obitelji. Nalazi upućuju na važnost osvještavanja i uspostavljanja uravnoteženih digitalnih navika, uz naglašenu ulogu odraslih kao modela digitalnog ponašanja.

4.

„Uloga voditelja mjere obiteljsko-pravne zaštite u tretmanu alkoholizma roditelja: Prikaz slučajeva majki ovisnica i ishodi za djecu“

VALENTINA ŽUNIĆ SABOLIĆ

Svrha ovog rada je prikazati specifičnosti i učinkovitost terenskog rada voditelja mjere obiteljsko-pravne zaštite (OPZ) u procesu motivacije i podrške oporavku majki ovisnica o alkoholu, s primarnim fokusom na zaštitu i dobrobit djeteta. Ovisnost roditelja o alkoholu predstavlja jedan od najtežih rizika za razvoj djeteta i funkcioniranje obitelji, zahtijevajući integrativni i proaktivan pristup u lokalnoj zajednici. Rad se temelji na analizi dva aktivna slučaja majki (M1 i M2) koje su korisnice mjere OPZ zbog problema alkoholizma i posljedičnog zanemarivanja roditeljskih dužnosti. Metodologija uključuje proaktivan terenski rad (dvije posjete tjedno), primjenu motivacijskih tehnika, multidisciplinarnu suradnju (HZSR, zdravstvo, škole, druge relevantne ustanove) te rad na razvoju roditeljskih kompetencija u kriznom razdoblju. Detaljno će se prikazati izazovi implementacije mjere, otpori u tretmanu te ključne intervencije koje su dovele do trenutnih faza oporavka. U oba slučaja, intenzivna podrška voditelja mjere OPZ pokazala se ključnom za iniciranje promjene (prihvatanje tretmana) i održavanje apstinencije u ranoj fazi. Usporedba slučajeva pokazuje da su ključni faktori uspjeha uključivali: jasne granice i strukturu koje nameće mjera OPZ, uspostavljanje povjerenja u terapijske svrhe te aktivno uključivanje djeteta u proces kroz osiguravanje sigurnog i predvidljivog okruženja. Posebno će se naglasiti utjecaj na mentalno zdravlje djece i promjene u obiteljskoj dinamici. Zaključno, uloga voditelja mjere obiteljsko-pravne zaštite je veoma važna karika u lancu tretmana roditeljskog alkoholizma. Ovakav rad pruža neophodnu integraciju kliničkih i socijalnih aspekata oporavka, smanjuje rizik za djecu i pruža okvir za uspostavu stabilnosti u obitelji. Potrebna je daljnja standardizacija i stjecanje specifičnih kompetencija u radu s obiteljima suočenim s višestrukim rizicima (ovisnost + drugi rizici).

SAŽETCI U KNJIZI SU DOSTAVLJENI OD STRANE NJIHOVIH AUTORA U SVRHU OBJAVLJIVANJA U KNJIZI SAŽETAKA. MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE NISU ODGOVORNI ZA NJIHOV SADRŽAJ.

ISSN 2623-6583